

Досвід ведення гібридних конфліктів

*анотований бібліографічний список
2020. – Вип. 13 (1 - 10 травня). – 17 с.
(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)*

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

1. **Павлік Ю. Історія одного міста: Кадіївка: назву змінено, окупація триває** [Електронний ресурс] / Юля Павлік ; ГО «Укр. Гельсін. спілка з прав людини». – Електрон. дані. – Київ, 2020. – 74 с. – Режим доступу: https://helsinki.org.ua/wp-content/uploads/2020/04/Kadiivka_web.pdf. – Назва з екрана. *Зазначено, що Центр документування УГСПЛ продовжує історіографію подій гібридного збройного конфлікту в Україні на прикладі окремих міст Донбасу. Серія аналітичних довідок продовжується історією міста Кадіївка. Кадіївка (у 1937 - 1943 — Серго, у 1978 - 2016 — Стаханов) — невелике шахтарське місто в Луганській області, засноване у XIX ст. Ще до розгортання збройного конфлікту на Сході України воно потрапило в категорію депресивних: закрилися всі шахти, місцеве населення зіткнулося з масовим безробіттям і сплеском злочинності. Із 2014 року перебуває під окупацією терористичної організації «Луганська народна республіка». У цьому звіті УГСПЛ встановила хронологію сучасних подій у Кадіївці та підкріпила її свідченнями місцевих мешканців. Автори проаналізували підготовку до захоплення міста, як відбувалися мітинги, хто захоплював та обстрілював місто і як їм чинили спротив. Йдеться також про зневажену свободу слова і атаки на журналістів, насильницькі зникнення та ймовірні вбивства.*

Статті з періодичних видань

2. **Алексеева И. А как же депортация? Оккупанты завешали Крым бигбордами со Сталиным** [Электронный ресурс] / Ирина Алексеева // Fакту.ua. – 2020. – 8 мая. – Электрон. данные. *Йдеться про появу в окупованому Криму напередодні 9 травня бігбордів із зображенням Йосипа*

Сталіна. А в окупованому Донецьку, незважаючи на коронавірус, не відмовилися від проведення акції «Безсмертний полк». Як зазначила кримська правозахисниця Лутфіє Зудієва, у Криму, в Севастополі, встановили банери з портретом Сталіна, який протягом декількох днів депортував із Криму майже весь кримськотатарський народ у вагонах для великої рогатої худоби в Азію. На деяких банерах поруч з портретом Сталіна гасла: «Де комуністи - там Перемога». Це все, що потрібно знати про "політику міжнаціональних відносин", "гармонію" і "творення", що запанували тут з 2014 року». Указано, що кримчанам пропонують замість безкоштовних захисних масок в період поширення коронавірусу, безкоштовно отримати георгіївську стрічку в магазинах та аптеках, співати військові пісні, що славлять Росію тощо. Зудієва також обурюється нав'язуванням російською владою пропаганди «переможця». Текст: <https://fakty.ua/343168-a-kak-zhe-deportaciya-okkupanty-zaveshali-krym-bigbordami-so-stalinym>

3. **Алексеева И. Боевики накрыли минометным огнем позиции ВСУ на Луганщине, есть раненые** [Электронный ресурс] / Ирина Алексеева // Fakty.ua. – 2020. – 3 мая. – Электрон. данные. *Йдеться про те, що 3 травня, озброєні формування Російської Федерації (РФ) у черговий раз порушили режим припинення вогню і обстріляли позиції підрозділів Об'єднаних сил на Донбасі. Зазначено, що в результаті обстрілу трое українських військових отримали бойові травми. Також повідомлено про поранення двох бійців 2 травня, коли бойовики застосовували міномети й гранатомети різних систем, безпілотники, великокаліберні кулемети і стрілецьку зброю. Всього цього дня російські окупанти 23 рази відкривали вогонь по позиціях Об'єднаних сил. Нагадано, що у квітні на Донбасі в результаті обстрілів бойовиків загинули п'ять українських військовослужбовців, а у березні бойові втрати ЗСУ склали 13 осіб.* Текст: <https://fakty.ua/342590-boeviki-nakryli-minometnym-ognem-pozicii-vsua-lugancshine-est-ranenye>

4. **Алексеева И. Зеленский утвердил новый состав делегации Украины на Минских переговорах: кто в нее вошел** [Электронный ресурс] / Ирина Алексеева // Fakty.ua. – 2020. – 5 мая. – Электрон. данные. *Повідомлено, що Президент України Володимир Зеленський 5 травня підписав Указ стосовно розширення представництва України в Тресторонній контактній групі (ТКГ) з урегулювання ситуації на Донбасі, яка веде переговори в Мінську. Як і раніше, українську делегацію в ТКГ очолюватиме другий Президент України Леонід Кучма. Першим заступником голови делегації призначено віце-прем'єр-міністра - міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Олексія Резнікова. До складу групи також увійшли голова Комітету Верховної Ради з питань зовнішньої політики і міжпарламентського співробітництва Олександр Мережко (заступник глави делегації), заступник міністра розвитку економіки, торгівлі і сільського господарства Юлія Свириденко, голова Комітету Верховної Ради з питань правової політики Андрій Костін, заступник міністра оборони Олександр Поліщук, голова Комітету Верховної Ради з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Галина Третьякова. Зазначено, що керівник Офісу Президента Андрій Єрмак модерує діяльність української делегації в ТКГ. Нагадано, що 12 березня, в Мінську підписано документи про створення Консультативної ради, в якій представникам ОРДЛО відводиться роль переговорників, а Росія представлена не стороною конфлікту на Донбасі, а спостерігачем. Це починання жорстко розкритикували в Україні. Текст: <https://fakty.ua/342813-zelenskij-utverdil-novyj-sostav-delegacii-ukrainy-na-minskih-peregovorah-kto-v-nee-voshel>*

5. **Алексеева И. "Точка нуль": появился мощный трейлер нового сериала об АТО и защитниках Украины** [Электронный ресурс] / Ирина Алексеева // Fakty.ua. – 2020. – 8 мая. – Электрон. данные. *Повідомлено про появу в мережі трейлера нового українського серіалу «Точка нуль». Зазначено, що фільм почали знімати після того, як журналіст*

Андрій Стельмах поспілкувався з українським бійцем, який воював на Донбасі. Як написав журналіст у Facebook, «...тоді я подумав: знімуть чимало фільмів, героїчних або трагічних. А потрібно зняти про буденне життя на нулі. На наступний день я зателефонував Матяшу і розповів про ідею серіалу. Він підтримав. Так і почався відлік «Точки нуль». Текст: <https://fakty.ua/343174-tochka-nul-poyavilsya-mocshnyj-trejler-novogo-seriala-pro-ato-i-zacshitnikah-ukrainy>

6. Бойовики обмежують роботу моніторингової місії ОБСЄ на Донбасі – штаб ООС [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2020. – 29 квіт. – Електрон. дані. Зазначено, що підтримувані Росією угруповання обмежують роботу моніторингової місії ОБСЄ на Донбасі. Про це повідомив заступник командувача штабу операції Об'єднаних сил (ООС) Богдан Бондар. Він зазначив, що моніторингова місія наразі не може допомагати в переміщенні людей через лінію розмежування в умовах карантину. За словами заступника командувача штабу ООС, моніторингова місія перевіряє, чи здійснюються карантинні заходи на непідконтрольній Україні частині Донбасу і яка там ситуація з захворюваністю на коронавірус. Текст: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-bondar-oos/30583848.html>

7. Гал І. Враг не спить: на майские праздники в соцсетях активизировались российские пропагандисты [Електронний ресурс] / Ирина Гал // Fakty.ua. – 2020. – 4 мая. – Електрон. дані. Повідомлено, що Служба безпеки України (СБУ) нещодавно запобігла провокації в Одесі в річницю подій на Куликовому полі 2 травня 2014 року. Взагалі за період карантину СБУ заблокувала понад 2,1 тисячі інтернет-спільнот із загальною аудиторією понад 900 тисяч користувачів, викрила 301 інтернет-агітатора, які поширювали різні фейки про епідемію COVID-19. Інформацію про 287 агітаторів направили в Нацполіцію, 118 людей вже притягнуто до адміністративної відповідальності. Як уточнили в СБУ, 14 з виявлених агітаторів діяли за завданням Росії. Ці люди працювали в Києві, Одесі,

Дніпрі, Львові, Херсоні, Полтаві, Кропивницькому і Конотопі. Проти них відкрито кримінальні провадження. У СБУ відзначили, що «за даними кіберспеціалістів зараз спостерігається підвищення активності інтернет-агітаторів, керованих з країни-агресора, які намагаються використовувати будь-які інформаційні приводи для створення хаосу і паніки. Зокрема, за вказівкою кураторів, проросійські агітатори розповсюджували фейкові новини про святкування Великодня, травневих свят, вимушений карантин та інші заходи». СБУ також зафіксувала активізацію російських троло- і ботоферм, які закликають до порушення карантину і надають інформаційну підтримку акцій протесту. Текст: <https://fakty.ua/342672-vrag-ne-spit-na-majskie-prazdniki-v-socsetyah-aktivizirovalis-rossijskie-propagandisty>

8. **Гал И. Обстрел под Широкино: на Донбассе ранены трое бойцов ВСУ** [Электронный ресурс] / Ирина Гал // Fakty.ua. – 2020. – 8 мая. – Электрон. данные. Повідомлено, що 8 травня, на Донбасі під Широкино в результаті обстрілу бойовиками позицій ЗСУ були поранені трое українських військовослужбовців. Днем раніше поранення отримали сім наших бійців. За інформацією командування операцією Об'єднаних сил, противник вів вогонь зі зброї, забороненої мінськими домовленостями. Текст: <https://fakty.ua/343160-obstrel-pod-shirokino-na-donbasse-raneny-troe-bojcov-vsua>

9. **Гал И. Переговоры в Минске хотят проводить в новом формате: что задумал Ермак** [Электронный ресурс] / Ирина Гал // Fakty.ua. – 2020. – 7 мая. – Электрон. данные. Указано, що разом із посиленням української делегації в Тресторонній контактній групі (ТКГ) чиновниками і парламентаріями, українська сторона планує залучити до переговорів в Мінську переселенців. Як зазначив керівник Офісу Президента (ОП) Андрій Єрмак, «Україна буде домінуючою стороною всіх подальших переговорів ... З наступного засідання Україна представить з нашого боку людей, які є представниками (окупованих) територій. Це - громадяни України. Це дуже важливо, тому що дуже багато людей, які проживають на території "Л / ДНР", отримали російські паспорти». Він додав, що до дискусії залучать

вимушено переміщених осіб, які виїхали з тимчасово окупованих територій Донбасу. За словами керівника ОП, так буде порушена «монополія», коли до переговорів в Мінську залучали лише представників так званих «ЛНР» і «ДНР». А. Єрмак також уточнив, що список переселенців, яких збираються залучити до переговорів, складе віце-прем'єр-міністр - міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексій Резніков та його відомство. Текст: <https://fakty.ua/343031-peregovory-v-minske-hotyat-provodit-v-novom-formate-chto-zadumal-ermak>

10. Гал И. «У нас есть план «Б»: у Зеленского высказались о возвращении Донбасса до конца года [Электронный ресурс] / Ирина Гал // Fakty.ua. – 2020. – 7 мая. – Электрон. данные. Зазначено, що керівник Офісу Президента (ОП) Андрій Єрмак, який раніше повідомив, що до переговорного процесу в Мінську хочуть залучити переселенців із Донбасу, заявив, що у влади є «план «Б» на той випадок, якщо Україні не вдасться до кінця року повернути окуповані території. Що ж стосується проведення місцевих виборів в Україні, в тому числі і на тимчасово окупованих територіях Луганської і Донецької областей, то, за словами Єрмака, влада хотіла б їх проведення в один і той же час, але не під «дулами автоматів». Керівник ОП наголосив: «Виборів під дулами автоматів не буде. Для початку необхідний контроль над кордоном, можливо, спільно з міжнародними інституціями. Потрібна безпека і тільки потім - вибори». А віце-прем'єр-міністр - міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Олексій Резніков нагадав, що згідно із законом передвиборна кампанія починається за 90 днів до дати їх проведення. Однак до цього спостерігачі з ОБСЄ повинні зробити висновок про принципову можливість проведення демократичних виборів в ОРДЛО. Нагадано, що Президент України Володимир Зеленський підписав указ про розширення складу української групи в тристоронній контактній групі (ТКГ) на переговорах в Мінську. Текст: <https://fakty.ua/343034-u-nas-est-plan-b-u-zelenskogo-vyskazalis-o-vozvraschenii-donbassa-do-konca-goda>

11. **Гал І. Україна продемонструвала ОБСЕ новейший российский беспилотник, сбитый на Донбассе** [Электронный ресурс] / Ирина Гал // Fakty.ua. – 2020. – 7 мая. – Электрон. данные. *Повідомлено, що під час онлайн-засідання Форуму ОБСЄ Україна повідомила про черговий доказ причетності Росії до війни на Донбасі, ознайомивши партнерів з інформацією про збитий бійцями ЗСУ безпілотник «Застава» російського виробництва. Заступник постійного представника України при міжнародних організаціях у Відні Ігор Лоссовський, зокрема, зазначив: «Ми надали фотографії збитого безпілотника, його тактико-технічні характеристики і спосіб застосування, проінформували, що цей тип БПЛА виробляється на "Уральському заводі цивільної авіації" і знаходиться на озброєнні ЗС РФ з 2013 року. Ми наголосили, що Росія, врешті-решт, повинна перестати заперечувати свою участь у війні на сході України і почати конструктивні переговори щодо мирного врегулювання».* Текст: <https://fakty.ua/343047-ukraina-prodemonstrirovala-obse-novejshij-rossijskij-bespilotnik-sbityj-na-donbasse-foto>

12. **Гал І. Украинские охранные фирмы "сливали" информацию боевикам "ДНР"** [Электронный ресурс] / Ирина Гал // Fakty.ua. – 2020. – 7 мая. – Электрон. данные. *Проінформовано про припинення Службою безпеки України діяльності кількох охоронних фірм, які передавали інформацію про об'єкти критичної інфраструктури бойовикам. Як зазначили в СБУ, троє колишніх правоохоронців переїхали на контрольовані урядом України території в 2014 році, проте не згорнули свій бізнес в Донецьку, продовжуючи надавати охоронні послуги «державним підприємствам і установам ДНР», сплачуючи податки до місцевих бюджетів, частина з яких йшла на фінансування незаконних збройних формувань. На підконтрольних територіях вони зайнялися установкою і забезпеченням роботи систем безпеки в Донецькій, Запорізькій, Харківській та Дніпропетровській областях. Наголошено, що серед їхніх клієнтів були і підприємства, що відносяться до об'єктів критичної інфраструктури*

держави. Указано, що слідчі і кіберспеціалісти СБУ встановили, що інформацію зі стратегічних підприємств, у тому числі і технічного характеру, передавали в головний офіс у Донецьку. Текст: <https://fakty.ua/343015-ukrainskie-ohrannye-firmy-slivali-informaciyu-boevikam-dnr-podrobnosti-i-foto>

13. **КБ «Південне» повідомило про успішне випробування реактивних снарядів до «Граду»** [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2020. – 29 квіт. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Конструкторське бюро «Південне» повідомило про успішне проведення 29 квітня випробування українських реактивних снарядів калібру 122 міліметри «Тайфун-1» до РСЗВ «Град». Зазначено, що пуски реактивних снарядів проведено з полігона Міністерства оборони України «Алібей», що в Одеській області, силами бойового розрахунку полігона з використанням штатної бойової машини БМ-21 під технічним керівництвом ДП «КБ «Південне». Для отримання в реальному часі телеметричної інформації з борту реактивних снарядів під час їх польоту вперше для подібних випробувань було задіяно наземний мобільний вимірювальний пункт, створений ДП «КБ «Південне», – йдеться у повідомленні. Текст: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-pivdenne-vyprobuvannya/30583843.html>

14. **Козловский И. Позиция некоторых представителей священноначалия УПЦ (МП) должна вызвать вопросы у государства, — Игорь Козловский** [Электронный ресурс] / Игорь Козловский ; беседу вела Ольга Бесперстова // Fakty.ua. – 2020. – 2 мая. – Электрон. данные. Подано матеріали інтерв'ю зі старшим науковим співробітником відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Сковороди Національної академії наук України (НАН України), колишнім в'язнем Кремля Ігорем Козловським. Він, зокрема, проаналізував, чому у нових реаліях, пов'язаних із пандемією та карантинном, священнослужителі всіх рівнів, від голів конфесій до настоятелів сільських церков, закликали віруючих залишатися вдома і не брати участь в богослужіннях, а винятком стала лише Українська

православна церква Московського патріархату (УПЦ МП). Учений зазначив: «Що стосується УПЦ МП, то ми, починаючи з 2014 року, побачили якусь відстороненість від того, що відбувається в країні. Це ...призвело до того, що вони не брали повноцінної участі в діях, спрямованих тоді на солідаризацію зусиль у боротьбі із зовнішньою агресією, а сьогодні ще й із захворюванням. Із самого початку з вуст їхніх керівників не звучали ясні і чіткі роз'яснення та заклики. Навіть незважаючи на те, що в Росії закрили православні церкви під час Великодніх богослужінь, тут, в Україні, почали демонструвати такий, вибачте, кондовий фундаменталізм, коли людське життя і здоров'я виявляються начебто за дужками, натомість важливий сам обряд». Учений зауважив, що «Лаври і церкви [МП] стали фактично вогнищем поширення коронавірусу» й що «виявилось те, що суперечить фундаментальним християнським принципам - принципам любові». Підсумовуючи, І. Козловський наголосив: «Згідно з чинним законодавством України, у нас заборонено розпалювання ворожнечі і ненависті за релігійними ознаками. Не можна допустити, щоб наша критика позиції деяких представників священноначалля УПЦ МП стала поштовхом для розпалювання такої ворожнечі. У нас свобода совісті і світогляду є конституційним принципом. Не всі священники цієї церкви діяли в цій ситуації безвідповідально. Було багато випадків цілком адекватної реакції. Просто у громадянського суспільства залишаються питання як до органів влади, так і до керівництва УПЦ МП». Текст: <https://fakty.ua/342352-poziciya-nekotoryh-predstavitelej-svyacshennonachaliya-upc-mp-dolzhna-vyzvat-voprosy-u-gosudarstva---igor-kozlovskij>

15. **Куш П. Зворотний бік медалі** / Павло Куш // Уряд. кур'єр. – 2020. – 8 трав. (№ 87). – С. 12. *Йдеться про спроби російської влади використати святкування перемоги у Другій світовій війні з пропагандистською метою як інформаційну зброю в гібридній війні.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/zvorotnij-bik-medali/>

16. **Лобовко В. Это война России: в США указали на сложности проведения выборов на оккупированном Донбассе** [Электронный ресурс] / Валерий Лобовко // Fakty.ua. – 2020. – 7 мая. – Электрон. данные. *Наведено коментарі заступника помічника Держсекретаря США Джорджа Кента під час онлайн-дискусії в «Фонді Маршалла», який назвав далекою від можливості реалізації ідею провести вибори на Донбасі одночасно з виборами на території всієї країни, за що ратують у партії «Слуга народу». За словами представника Держдепартаменту, провести чесне голосування на Донбасі можливо лише за умови повного припинення вогню, виведення Росією військ і отримання Україною контролю над кордоном. Також він додав, що виконання зобов'язань, взятих у рамках «Мінська» усіма сторонами, є єдиним шляхом припинення війни, «однак Росія з першого дня підписання цих угод порушувала Мінські домовленості і продовжує так робити». Д. Кент наголосив: «Це війна, яку розв'язала Росія. І Росія може її припинити. Російські сили продовжують вбивати українців на українській території ... Це війна, в якій продовжують гинути люди. Українці гинуть на власній території. І саме Росія повинна виконати зобов'язання, які взяла на себе».* Текст: <https://fakty.ua/342980-eto-vojna-rossii-v-ssha-nazvali-uslovie-provedeniya-vyborov-na-okkupirovannom-donbasse>

17. **Луговая Ю. "Все идет к этому": эксперт объяснил, почему Россия откажется от Крыма и почему Украине не выгоден ее развал** [Электронный ресурс] / Юлия Луговая // Fakty.ua. – 2020. – 7 мая. – Электрон. данные. *Наведено тези інтерв'ю Радіо «Свобода» старшого експерта Програми європейських, регіональних і російських досліджень Українського інституту майбутнього (UIF), наукового співробітника Інституту євроатлантичного співробітництва Андреаса Умланда. Він, зокрема, зазначив, що проблеми з водо- і енергозабезпеченням анексованого Криму сигналізують про те, що в майбутньому утримувати півострів під контролем буде все складніше як з фінансової, так і з політичної точки зору. Проте експерт наголосив, що момент «Ч» настане вже після того, як*

Путін піде із Кремля, і це спричинить зміну не тільки вищого керівництва РФ, але і всього політичного режиму держави-агресора. Текст: <https://fakty.ua/343052-vse-idet-k-etomu-ekspert-obyasnil-pochemu-rossiya-otkazhetsya-ot-kryma-i-pochemu-ukraine-ne-vygoden-ee-razval>

18. **Луговая Ю. Доказательство для Гааги: ВСУ обнародовали видео с российскими снайперами, снятое самими боевиками** [Электронный ресурс] / Юлия Луговая // Fakty.ua. – 2020. – 7 мая. – Электрон. данные. *Йдеться про оприлюднення військовими Операції об'єднаних сил (ООС) відео дій підрозділу снайперів ФСБ РФ, зняте самими російськими силовиками, під час вогневого ураження українських військових на Донбасі. Як повідомили в штабі ООС, саме ця група снайперів 27 лютого вбила молодшого сержанта ЗСУ Володимира Федченко. Указано, що імена і посади військовослужбовців РФ, які вчинили військовий злочин планують назвати найближчим часом, а поки передали отримане відео в СБУ - як доказові матеріали російської агресії.* Текст: <https://fakty.ua/343073-dokazatelstvo-dlya-gaagi-vsuo-obnarodovali-video-s-rossijskimi-snajperami-snyatое-samimi-boevikami>

19. **Луговая Ю. Жертва пропаганды: в Кривом Роге пенсионер подпольно изготавливал запрещенную символику** [Электронный ресурс] / Юлия Луговая // Fakty.ua. – 2020. – 5 мая. – Электрон. данные. *Повідомлено, що у Кривому Розі поліція затримала 66-річного пенсіонера, який виготовляв удома і розклеював по місту листівки із зображенням «георгіївської стрічки». Всього у нього вилучили 20 саморобних листівок. Дії чоловіка кваліфіковані за частиною 1 статті 436-1 Кримінального Кодексу («Виготовлення, розповсюдження комуністичної, нацистської символіки і пропаганда комуністичного і націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів). Як відомо, «георгіївська стрічка» використовується пропагандистської машиною Кремля як символ перемоги СРСР над нацистською Німеччиною. При цьому в Україні і низці інших пострадянських країнах «георгіївську стрічку» заборонили. У нашій країні ця*

стрічка є одним із символів «руського мира». Проінформовано також, що раніше СБУ затримала в Дніпропетровській області таксиста, який виявився проросійським агітатором, прихильником «російського козацтва» і монархізму. Текст: <https://fakty.ua/342797-zhertva-propagandy-v-krivom-roge-pensioner-podpolnogo-izgotavlival-zaprecshennuyu-simvoliku>

20. **Луговая Ю. "Обещаю вернуться живым": украинские воины с передовой трогательно поздравили своих мам (видео)** [Электронный ресурс] / Юлия Луговая // Fakty.ua. – 2020. – 10 мая. – Электрон. данные. Повідомлено, що бійці операції Об'єднаних сил (ООС) на Донбасі зворушливо привітали своїх мам з Днем матері, пообіцявши їм повернутися живими. Зазначено, що відповідне відео опубліковано в Facebook Штабу ООС. Текст: <https://fakty.ua/343318-obecshayu-vernutsya-zhivym-ukrainskie-voiny-s-peredovoj-trogatelno-pozdravili-svoih-mam-video>

21. **Луговая Ю. Путин специальным указом запретил российским военным "светиться" на Донбассе** [Электронный ресурс] / Юлия Луговая // Fakty.ua. – 2020. – 7 мая. – Электрон. данные. *Йдеться про те, що Президент Росії Володимир Путін, рівень довіри до якого росіян знизився, своїм указом заборонив військовослужбовцям, які перебувають при виконанні обов'язків військової служби, використовувати електронні пристрої, які можуть передавати аудіо- та фотоматеріали та відстежувати геолокацію. Відповідний документ, датований 6 травня, розміщений на російському інтернет-порталі правової інформації. Використання гаджетів, зокрема, заборонено у випадках, якщо військовослужбовець бере участь в бойових діях, збройних конфліктах або «в діяльності з підтримання або відновлення міжнародного миру і безпеки», або «виконує завдання з припинення міжнародної терористичної діяльності за межами території Російської Федерації». Окремо Президент Росії заборонив військовослужбовцям та громадянам, призваним на військові збори, надавати засобам масової інформації або поширювати в Інтернет інформацію, «що дозволяє визначити їх належність або призначення до*

Збройних Сил РФ, інших військ, військових формувань і органів». Текст: <https://fakty.ua/343061-putin-specialnym-ukazom-zapretil-rossijskim-voennym-svetitsya-na-donbasse>

22. **Мозговой И.** Главная цель — склонить Киев к невыгодным компромиссам: чего ждать от России после изменения формата переговоров [Электронный ресурс] / Иван Мозговой // Fakty.ua. – 2020. – 10 мая. – Электрон. данные. *Наведено коментарі експерта Національного інституту стратегічних досліджень Валерія Кравченка, про те, що Кремль буде всіляко прагнути посадити за стіл переговорів представників України і терористичних формувань «ДНР» і «ЛНР». Він, зокрема, зазначив: «Що таке Тристороння контактна група? Це Росія, Україна і посередництво ОБСЄ. Там немає ніяких так званих "ДНР", "ЛНР". Зараз Росія буде робити все, щоб посадити за стіл переговорів максимально близько один до одного представників офіційної влади в Києві і представників невизнаних республік "ДНР", "ЛНР", щоб вони між собою домовилися». За словами експерта, Москва таким чином буде максимально наближати Україну до прийняття компромісів, які їй абсолютно не вигідні. Так, одним із компромісів В. Кравченко вважає проведення виборів на окупованому Донбасі восени 2020 року. За його словами, Росія в майбутньому має намір відійти від конфлікту на Донбасі і стати медіатором, як Німеччина чи Франція. В. Кравченко наголосив, що «Росія не буде втрачати час, вона розуміє, що треба «кувати залізо», поки карантин. Росія готова йти на свої компроміси: можливо, вона буде готова наступним кроком роззброїти бойовиків, відкрити нам кордон – якщо побачить, що Україна сідає за стіл переговорів з так званими ОРДЛО. У цьому задумка Росії, і у них є дедлайн - осінь цього року».* Текст: <https://fakty.ua/343314-glavnaya-cel---sklonit-kiiev-k-nevygodnym-kompromissam-chego-zhdat-ot-rossii-posle-izmeneniya-formata-peregovorov-video>

23. **«Найближчими днями»** [Електронний ресурс] // День. – 29 квіт. (№ 78). – Електрон. дані. У контексті заяви уповноваженої Верховної Ради з

прав людини Людмили Денісової зазначено, що має бути створена робоча група при Офісі Президента України, куди входитимуть рідні українських громадян, які перебувають у полоні на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей, і розпочне роботу комісія з пошуку зниклих безвісті на Донбасі. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayiny/nayblyzhchymy-dnyamy>

24. **ООС: Один військовий поранений, ще троє отримали бойові травми** [Електронний ресурс] // Укр. правда. – 2020. – 4 трав. – Електрон. дані. За повідомленням штабу ООС, 3 травня 2020 року бойовики 11 разів порушили "тишу". Внаслідок обстрілів один військовий поранений та ще троє отримали бойові травми. Противник обстріляв українські позиції із заборонених Мінськими домовленостями мінометів калібру 82 мм, а також гранатометів різних систем, великокаліберних кулеметів та стрілецької зброї". Вказано, що найманці відкривали вогонь біля Широкиного, Богданівки, Авдіївки, Кам'янки та Пищевика. Російські окупанти також вели обстріли біля Старогнатівки, Оріхового, Кримського. За даними розвідки, українські військові знищили одного російського окупанта та щонайменше одного поранили. Текст: <https://www.pravda.com.ua/news/2020/05/4/7250323/>

25. **Охрименко О. "В этом видео прекрасно все": украинцам напомнили, как 6 лет назад начиналось освобождение Мариуполя (видео)** [Электронный ресурс] / Ольга Охрименко // Fakty.ua. – 2020. – 10 мая. – Электрон. данные. Повідомлено, що у травні Україна згадує одну з ключових подій протистояння російській агресії. Силами українських військових (72 ОМБр і 20 БТРО), бійців Нацгвардії, спецпідрозділу «Омега» і добровольців «Азова» вдалося зірвати плани агресора щодо Маріуполя. Зазначено, що в мережі опубліковано відео про звільнення міста. Нагадано, що датою звільнення Маріуполя від терористів вважається 13 червня 2014 року. До цього, в травні 2014 вдалося зірвати первинний план агресора з проведення в місті «референдуму» за «кримським» сценарієм, а 13 червня в Маріуполі були знищені вогневі точки бойовиків і звільнені захоплені будівлі.

Текст: <https://fakty.ua/343284-v-etom-video-prekrasno-vse-ukraincam-napomnili-kak-6-let-nazad-nachinalos-osvobozhdenie-mariupolya-video>

26. **Охрименко О. "Крым обязательно вернется": посол Украины в Германии предложил пари экс-канцлеру Шредеру** [Электронный ресурс] / Ольга Охрименко // Fakty.ua. – 2020. – 3 мая. – Электрон. данные. *Зазначено, що колишній канцлер Німеччини Герхард Шредер впевнений, що Росія ніколи не поверне Крим Україні. У свою чергу, посол України в Німеччині Андрій Мельник готовий посперечатися, що німецький політик помиляється і відновлення територіальної цілісності України відбудеться досить скоро. Роз'яснено, що приводом для суперечки стало останнє інтерв'ю Шредера газеті Tagesspiegel, де політик закликає змиритися, що «жоден російський президент ніколи не поверне Крим Україні». На думку Шредера, санкції безсилі змінити політику Росії, а тому варто відмовитися від тиску на РФ. У відповідь на це посол України в Німеччині запропонував Шредеру пари. Дипломат зазначив: «Хотілося б запропонувати топ-лобістові Кремля пари: ще при його житті Крим неодмінно повернеться в лоно матері-України».* <https://fakty.ua/342604-krym-obyazatelno-vernetsya-posol-ukrainy-v-germanii-predlozhl-pari-eks-kancleru-shrederu>

27. **Охрименко О. Путин нацелился на захват огромной части Украины: названы опасные регионы и их истинная ценность для Кремля** [Электронный ресурс] / Ольга Охрименко // Fakty.ua. – 2020. – 4 мая. – Электрон. данные. *Наведено коментарі колишнього українського дипломата Дмитра Чекалкина про те, що в Росії не тільки не відмовилися від захоплення дев'яти українських областей, а навпаки, для Кремля ця мета стала ще більш значущою в умовах падіння цін на нафту та майбутньої економічної кризи. З огляду на прогнози економістів, що низка областей України не тільки не постраждають від кризи, але можуть виявитися в дуже вигідному положенні, Д. Черкалкін вважає примітним, що це як раз ті «дев'ять областей" Новоросії", на які свого часу робив замах Путін - від Чернігова до Одеси». На думку дипломата, особисті якості Президента В.*

Зеленського ніяк не допоможуть відбити російську загрозу. Д. Черкалкін наголосив: «Захоплення цих регіонів для нього (Путіна) стає все більш значущим. Розраховувати, що він це питання залишить і під якимись чарами Зеленського відступить від своїх планів - вкрай безглуздо». Текст: <https://fakty.ua/342643-putin-nacelilsya-na-zahvat-ogromnoj-chasti-ukrainy-nazvany-opasnye-regiony-i-ih-istinnaya-cennost-dlya-kremlya>

28. **Охрименко О. Фрегат ВМС України вынудил российское судно спустить флаг в Черном море** [Електронний ресурс] / Ольга Охрименко // Fakty.ua. – 2020. – 3 мая. – Электрон. данные. *Повідомлено, що флагман українського флоту - фрегат «Гетьман Сагайдачний» під час навчань в Чорному морі, перебуваючи в районі Голіцинського газового родовища (130 км від Одеси), зафіксував порушення морських правил російським судном. Танкер під прапором Росії, який прямував з окупованих морських районів, поспішно спустив триколон з флагиштока, намагаючись залишитися неідентифікованим.* Текст: <https://fakty.ua/342613-fregat-vms-ukrainy-vynudil-rossijskoe-sudno-spustit-flag-v-chernom-more-video>

29. **СБУ заблокувала охоронні фірми у 4 областях, які передавали угрупованню «ДНР» дані про стратегічні об'єкти** [Електронний ресурс] // Радіо свобода. – 2020. 7 трав. – Електрон. дані. *Вказано, що у Службі безпеки України (СБУ) повідомили, що правоохоронці припинили діяльність кількох охоронних фірм, які передавали інформацію про об'єкти критичної інфраструктури визнаному терористичним в Україні і підтримуваному Росією угрупованню «ДНР». Зазначено, що організатори регулярно сплачували податки до так званого бюджету «ДНР», частина з яких йшла на фінансування незаконних збройних формувань. На контрольованій українською владою території бізнесмени надавали послуги зі встановлення та забезпечення діяльності систем безпеки у Донецькій, Запорізькій, Харківській та Дніпропетровській областях», – розповіли в СБУ.* Текст: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-sbu-okhoronni-firmy-dnr/30599216.html>

30. **Світличанин І. І книжка стає зброєю / Ігор Світличанин // Уряд. кур'єр. – 2020. – 8 трав. (№ 87). – С. 4.** *Йдеться про видані протягом останніх двох років дві книжки журналісток Анни Андрієвської та Олени Халімон "Люди "сірої зони". Свідки російської анексії Криму" та "Книга свідчень. Анатомія російської анексії Крим". В книгах зібрано численні спогади учасників і свідків трагічних подій 2014 року в Криму, які спростовують міфи російської пропаганди про те, що окупація півострова була безкровною і кримчани не намагалися чинити опір, а добровільно обрали Росію.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/i-knizhka-staye-zbroyeyu/>

31. **Формування Російської Федерації обстріляли ділянку розведення [Електронний ресурс] // Укр. правда. – 2020. – 6 трав. – Електрон. дані.** *Подано інформацію, що 5 травня 2020 року, збройні формування Російської Федерації цілеспрямовано обстріляли ділянку розведення сил та засобів № 3 Богданівка - Петрівське з мінометів калібру 82 мм. За повідомленням штабу ООС, такі злочинні дії окупантів вчергове підтверджують те, що ворог свідомо порушує режим припинення вогню та не бажає дотримуватись існуючих мирних домовленостей". Зазначено, що бойовики шість разів порушили режим припинення вогню на Донбасі, на щастя втрат серед військових ООС немає.* Текст: <https://www.pravda.com.ua/news/2020/05/6/7250579/>

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

**Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко
11 травня 2020 р.**